

Prof Ungku Aziz tokoh tersohor, ikon negara

Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz atau lebih dikenali sebagai Pak Ungku, ialah sebenar-benarnya tokoh tersohor ikon negara.

Beliau ahli akademik tersohor di peringkat antarabangsa dalam bidang ekonomi. Pernah menjadi konsultant kepada beberapa pertubuhan antarabangsa seperti Pertubuhan Saintifik dan Kebudayaan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNESCO), Pertubuhan Buruh Antarabangsa (ILO) dan Suruhanjaya Ekonomi Asia Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).

Di negara ini, beliau mula bertugas sebagai pegawai pentadbir di Johor. Berikutnya sebagai pensyarah di Universiti Malaya (Singapura) dari 1952-1961.

Antara 1956-1957, beliau dilantik sebagai Ketua Pengarah, Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP). Dilantik pula ke jawatan profesor dan seterusnya Dekan, Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran, Universiti Malaya (Kuala Lumpur) dari 1962-1965.

Sejak 1968 ke 1988, beliau ialah anak watan pertama

diangkat dan bertugas menjadi Naib Canselor, Universiti Malaya (UM). Selama 20 tahun beliau menjawat jawatan itu.

Dalam bidang ekonomi, minat beliau adalah terhadap ekonomi luar bandar. Prof Ungku Aziz terkenal dengan teori 'Sarong Index' yang digunakannya untuk mengukur kaya-miskin seseorang berdasarkan bilangan sarung yang dimiliki.

Berpunca kajian ekonomi mengenai kemiskinan luar bandar, minatnya terhadap kemiskinan dalam kalangan Bumiputera meningkat.

Sumbangannya bersifat advokasi

awam memanfaatkan jutaan rakyat di semua lapisan dari dahulu hingga sekarang tidak dapat dinafikan, malah setakat ini tiada mampu menandingi.

Dapatan daripada kajian ilmiah beliau memberi motivasi kepadanya untuk berfikir dan mencetuskan idea, berasaskan kepakarannya dalam ilmu ekonomi, mendirikan beberapa institusi inovatif untuk mengangkat kedudukan Bumiputera luar bandar yang ketinggalan khususnya dan Bumiputera terkebelakang dari segi ekonomi di seluruh negara amnya.

Terasasnya Lembaga Urusan dan Tabung Haji (LUTH) pada 1969 adalah cetusan idea besar beliau, menyumbang sekali gus kepada Bumiputera yang ingin menabung untuk naik haji di Makkah.

Ia juga bibit pertama ekonomi Islam dan penubuhan institusi kewangan Islam yang kini berkembang pesat di seluruh dunia dengan Malaysia menjadi hub utama.

Angkatan Koperasi Kebangsaan Malaysia Berhad (ANGKASA) yang ditubuh dan diwartakan pada Mei 1971, pun adalah cetusan idea Prof Ungku Aziz yang menjadi Yang Dipertua ANGKASA lebih 40 tahun.

Pertubuhan ini dianggap sebagai operasi puncak memayungi semua operasi di negara ini. Jutaan penjawat awam di Malaysia menganggotainya membantu mengurus hal ehwal kewangan mereka.

Dari sudut pendidikan, yang diutamakan beliau adalah pendidikan anak-anak Bumiputera miskin di luar bandar guna menjadi wahana kepada mobiliti sosial mereka dan keluarga, mengangkat mereka daripada kemiskinan ke kehidupan senang dan mampu bersaing di pasaran kerjaya malah dalam bidang sains dan teknologi serta syarikat korporat.

Prof Ungku Aziz mementingkan penggunaan Bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu.

Pada 1977, beliau mengasaskan satu-satunya Pusat Asasi Sains di Malaysia bertempat di UM yang membuka peluang kepada pelajar Bumiputera luar bandar yang miskin untuk akhirnya mampu menceburi bidang sains dan teknologi.

Setakat ini pusat berkenaan melahirkan kira-kira 2,000 doktor perubatan; 800 doktor pergigian dan 2600 jurutera. Kesemuanya memperoleh ijazah daripada UM. Ini satu pencapaian sungguh luar biasa dan cukup membanggakan.

Dalam bidang pembangunan negara, beliau mempunyai kefahamannya tersendiri dan sangat berbeza dengan pandang ahli Ekonomi Barat atau ahli ekonomi Malaysia lulusan Barat. Mungkin kerana beliau memperoleh pendidikan awal dan menyelesaikan ijazah doktor falsafah (PhD) pada 1968 di Waseda University, Jepun, kelainan ini terjelma jelas.

Aspek materialisme pembangunan ekonomi menjadi perbincangan dan kritik beliau dalam tulisan di akhbar, dalam bahasa Melayu dan Inggeris serta dalam wawancara di radio dan te-

levisyen sepanjang 1980-an.

Beliau berulang kali mengajukan pandangan pembangunan materialisme tanpa pembangunan spiritual dan nilai tidak lengkap jadinya pembangunan ekonomi itu.

Seterusnya dalam 1980-an juga beliau membincangkan perlunya orang Melayu mengkaji dan mendalami mengenai warisan kesusasteraan dan intelektual silam yang banyak mengandungi mutiara idea dan pemikiran budaya tinggi dalam tulisannya dengan panjang lebar.

Penjajahan Barat memutuskan hubungan antara warisan ini dengan masyarakat Melayu moden.

Kajiannya mengenai pantun dalam tahun 1990-an memberi beliau bahan untuk menyatakan bahawa usaha perdagangan kaum Melayu telah lama terasas dan terjalin dalam kalangan pelbagai suku kaum di Alam Melayu.

Pada pendapatnya, "Manusia Timur telah lama berperadaban dan berjaya berdagang sesama sendiri di Alam Melayu sebelum kedatangan Eropah," yang ternukil dalam tulisannya berjudul *Space and Time in the Malay Mind* (New Straits Times 1992).

Beliau sebenar-benarnya seorang public intellectual atau ahli intelektual rakyat, yang jasanya bersemadi dalam kehidupan semua lapisan rakyat Malaysia.

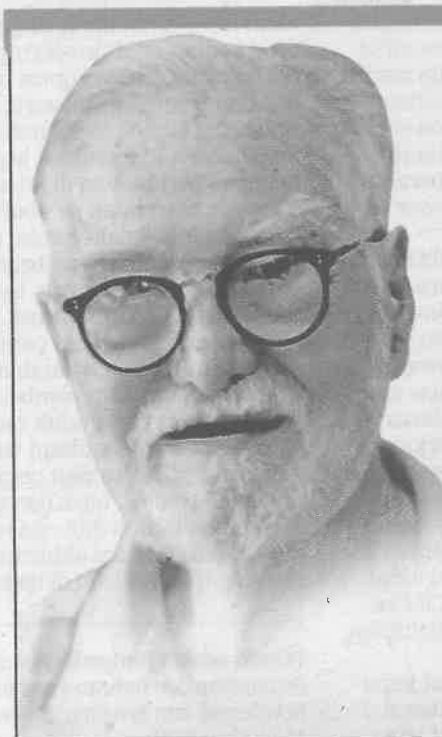
Tak terbilang jumlah anugerah antarabangsa dan dalam negara yang telah diterimanya. Lebih besar lagi ialah penghargaan berbentuk pelestarian segala idea dan sumbangan beliau dalam minda rakyat Malaysia.

Semoga rohnya ditempatkan dengan golongan soleh.

Penulis adalah Pengerusi Majlis Profesor Negara dan Penyandang Kursi UNESCO di Universiti Kebangsaan Malaysia

“ Beliau berulang kali mengajukan pandangan pembangunan materialisme tanpa pembangunan spiritual dan nilai tidak lengkap jadinya pembangunan ekonomi itu.

Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz Ungku Abdul Hamid

» Allahyarham dilahirkan di London, United Kingdom pada 28 Januari 1922.

» Allahyarham mempunyai darah kerabat diraja Johor menerusi bapanya, Leftenan Ungku Abdul Hamid Ungku Abdul Majid yang pernah berkhidmat bersama Pasukan Askar Timbalan Setia Negeri Johor (ATSNJ/JMF).

» Mendapat pendidikan awal di Sekolah Rendah Ngee Heng, Johor Bahru, kemudian di Sekolah Bukit Zahrah dan seterusnya di English College, Johor Bahru, Sekolah Melayu Batu Pahat.

» Menyambung pengajian di Raffles College sebelum ke Universiti Malaya, Singapura dan mendapat ijazah ekonomi pada tahun 1951.

» Mendapat Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang ekonomi di Universiti Waseda, Tokyo pada 1964.

» Menyertai Perkhidmatan Awam Johor (JCS) pada 1951.

» Berkahwin dengan Sharifah Azah Aziz dan dikurniakan seorang anak perempuan, Tan Sri Dr Zeti Akhtar Aziz, bekas Gabenor Bank Negara Malaysia.

» Berkhidmat sebagai Pensyarah Ekonomi di Universiti Malaya Singapura antara 1952 dan 1961.

» Dilantik sebagai Profesor dan Dekan Fakulti Ekonomi di Universiti Malaya (UM), Kuala Lumpur pada 1961 hingga 1965.

» Pada Oktober 1968, Allahyarham dilantik sebagai

Naib Canselor, UM menggantikan Dr J H E Griffiths selama 20 tahun hingga 1988.

» Mencetuskan idea penubuhan Pusat Asasi Sains, UM

» Pada 1959, Allahyarham mencadangkan kepada kerajaan idea penubuhan Lembaga Urusan Tabung Haji melalui Pelan Penambahbaikan Ekonomi Jemaah Haji Muslim.

» Terbabit dalam merangka Dasar Ekonomi Baru (DEB)

» Pencetus idea dan pengasas Angkatan Koperasi Kebangsaan Malaysia Berhad (ANGKASA) pada 1971.

» Dianugerahkan gelaran Profesor Diraja Ekonomi dalam bidang Pembangunan Luar Bandar pada 1978.

» Memenangi Hadiah Interna-

tional Academic Prize of The 4th Fukuoka Asian Cultural Prizes pada 1993.

» Dianugerahkan Tokoh Maal Hijrah oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong pada 1997.

» Menerima Japan Foundation Award pada 1981.

» Dianugerahkan Tokoh Koperasi Negara pada 21 Julai 2002.

» Dianugerahkan sebagai 'Tokoh Ekonomi Melayu' pada 25 Jun 2005.

» Menerima Anugerah Akademik Negara pada 2006.

» Menjadi Ahli Majlis Tadbir Urus, Pusat Pengajian Kewangan Islam Antarabangsa, Bank Negara Malaysia (INCEIF Governing Council) pada 2006 hingga 2009.